

ROZHODNUTÍ

ROZHODNUTÍ RADY

ze dne 19. prosince 2011

o rámcovém programu Evropského společenství pro atomovou energii v oblasti jaderného výzkumu a odborné přípravy (2012–2013)

(2012/93/Euratom)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství pro atomovou energii, a zejména na článek 7 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise předložený po konzultaci Výbor pro vědu a techniku,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Společné úsilí na vnitrostátní a evropské úrovni v oblasti výzkumu a odborné přípravy je zásadní pro podporu a zajištění hospodářského růstu a dobrých životních podmínek občanů v Evropě.
- (2) Rámcový program Evropského společenství pro atomovou energii v oblasti jaderného výzkumu a odborné přípravy (2012–2013) (dále jen „rámcový program“) by měl doplňovat další opatření Evropské unie v oblasti výzkumné politiky, jež jsou nezbytná pro provádění strategie Evropa 2020 přijaté Evropskou radou na zasedání dne 17. června 2010, a to zejména opatření v oblasti vzdělávání, odborné přípravy, konkurenceschopnosti a inovací, průmyslu, zaměstnanosti a životního prostředí.
- (3) Rámcový program by měl navázat na výsledky sedmého rámcového programu přijatého rozhodnutím Rady 2006/970/Euratom ze dne 18. prosince 2006 o sedmém rámcovém programu Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom) v oblasti jaderného výzkumu a odborné přípravy (2007 až 2011) ⁽³⁾, přičemž je nezbytné položit větší důraz na jadernou bezpečnost a přispět tak k novému zaměření jaderného výzkumu. Dále by měl přispívat k vytváření Evropského výzkumného prostoru a k rozvoji znalostní ekonomiky a společnosti v Evropě.

(4) Rámcový program by měl přispět k provádění strategie Unie inovací, jež je jednou ze stěžejních iniciativ strategie Evropa 2020 a která byla října přijata v závěrech Rady ze zasedání konaného ve dnech 25. a 26. listopadu 2010, a to posílením hospodářské soutěže v oblasti vědecké excelence a urychleným zaváděním klíčových inovací v oblasti jaderné energie, zejména pokud jde o syntézu a jadernou bezpečnost, a dále by měl přispět rovněž k řešení problémů souvisejících s energetikou a změnou klimatu.

(5) Evropská rada na zasedání ve dnech 8. a 9. března 2007 v souvislosti s energetickou politikou pro Evropu potvrdila, že je na každém členském státě, aby rozhodl, zda bude využívat jadernou energii či nikoli, a zdůraznila, že zároveň je třeba zvýšit úroveň jaderné bezpečnosti a zlepšit nakládání s radioaktivním odpadem. Dále se uznává, že jaderná energie má v současné době v některých členských státech úlohu „překlenovací technologie“.

(6) Bez ohledu na potenciální dopad jaderné energie na dodávky energie a hospodářský rozvoj mohou závažné jaderné havárie ohrozit lidské zdraví. Z tohoto důvodu by aspektům jaderné bezpečnosti a případné zabezpečení měla být v rámcovém programu věnována co největší pozornost. Aspekty rámcového programu související se zabezpečením by měly být omezeny pouze na přímá opatření Společného výzkumného střediska (JRC).

(7) Evropský strategický plán pro energetické technologie (plán SET) stanovený v závěrech Rady ze dne 28. února 2008 přispívá k rychlejšímu rozvoji portfolia nízkouhlíkových technologií. Evropská rada se na zasedání dne 4. února 2011 dohodla, že EU Unie a její členské státy by mohly podporovat investice do obnovitelných, bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií a zaměřit se na provádění technologických priorit stanovených v plánu SET.

(8) Společenství zavedlo jediný a plně integrovaný program výzkumu v oblasti jaderné syntézy, jež má na mezinárodní úrovni vedoucí úlohu při rozvoji jaderné syntézy jako zdroje jaderné energie.

(9) V návaznosti na rozhodnutí Rady ze dne 20. prosince 2005 přistoupilo Společenství dne 11. května 2006 k Rámcové dohodě o mezinárodní spolupráci ve výzkumu a vývoji jaderných energetických systémů IV.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 17. listopadu 2011 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku). Stanovisko vydané po nepovinné konzultaci.

⁽²⁾ Úř. věst. C 318, 29.10.2011, s. 127. Stanovisko vydané po nepovinné konzultaci.

⁽³⁾ Úř. věst. L 400, 30.12.2006, s. 60.

generace k (GIF). Úlohou GIF je koordinace mnohostranné spolupráce v předkoncepční fázi výzkumu řady pokročilých jaderných systémů rovněž se zaměřením na uspokojivé řešení otázek jaderné bezpečnosti, odpadu, šíření a vnímání veřejností, jež jsou pro rámcový program relevantní.

- (10) V závěrech Rady o potřebě odborných znalostí v oblasti jaderné energie, přijatých na zasedání ve dnech 1. a 2. prosince 2008, je uvedeno, že prvořadým cílem je udržet ve Společenství vysokou úroveň odborné přípravy v oblasti jaderné energie.
- (11) V roce 2010 obdržela Komise závěrečné zprávy o externím hodnocení provádění a výsledků činností Společenství v oblasti jaderného výzkumu v období 2007–2009 ohledně přímých i nepřímých akcí.
- (12) Realizace projektu mezinárodního termonukleárního experimentálního reaktoru (ITER) v Evropě v souladu s Dohodou ze dne 21. listopadu 2006 o založení Mezinárodní organizace energie z jaderné syntézy ITER pro společnou realizaci projektu ITER⁽¹⁾ by měla být ústředním prvkem činností výzkumu v oblasti jaderné syntézy podle rámcového programu.
- (13) Činnosti Společenství, jež přispívají k realizaci projektu ITER, zejména výstavbě reaktoru v lokalitě Cadarache a provádění technologického výzkumu a vývoje v rámci projektu ITER podle rámcového programu, budou řízeny společným evropským podnikem pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy („Fusion for Energy“) v souladu s rozhodnutím Rady 2007/198/Euratom ze dne 27. března 2007 o založení společného evropského podniku pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy a o poskytnutí výhod tomuto podniku⁽²⁾.
- (14) Výzkumné činnosti, jež rámcový program podporuje, by měly respektovat základní etické zásady, včetně zásad uvedených v Listině základních práv Evropské unie.
- (15) Toto rozhodnutí by mělo pro celou dobu trvání rámcového programu stanovit finanční krytí, jež při ročním rozpočtovém procesu představuje pro rozpočtový orgán hlavní referenční hodnotu ve smyslu bodu 37 interinstitucionální dohody mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení ze dne 17. května 2006⁽³⁾.
- (16) JRC by mělo přispívat k poskytování vědecké a technologické podpory orientované na potřeby uživatelů, pokud jde o formulování, vypracovávání, provádění

a sledování politik Unie, a to s posíleným důrazem na výzkum v oblasti bezpečnosti a zabezpečení. V tomto ohledu by JRC mělo i nadále fungovat jako nezávislé vědecké a technologické referenční středisko Unie v oblastech své specifické odborné způsobilosti. JRC by především mělo mít kapacitu nezbytnou pro poskytování nezávislého vědeckého a technického odborného poradenství v oblasti jaderných incidentů a havárií.

- (17) Mezinárodní a celosvětový rozměr evropských výzkumných činností je důležitý pro zajištění vzájemných výhod. Rámcový program by měl být otevřen účasti zemí, které za tímto účelem uzavřely nezbytné dohody, a na úrovni projektů a na základě vzájemných výhod rovněž účasti subjektů ze třetích zemí a mezinárodních organizací pro vědeckou spolupráci.
- (18) Rámcový program by měl přispívat k rozšíření Unie poskytováním vědecké a technologické podpory kandidátským zemím při provádění *acquis* Unie a začleňování do Evropského výzkumného prostoru.
- (19) Sdělení Komise ze dne 26. března 2009 o nešíření jaderných materiálů uznává úlohu JRC ve výzkumu a odborné přípravě v oblasti jaderného zabezpečení.
- (20) Měla by být přijata vhodná opatření k předcházení nesrovnalostem a podvodům a zpětnému získávání ztracených, neoprávněně vyplacených nebo nesprávně použitých prostředků v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství⁽⁴⁾, s nařízením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem⁽⁵⁾ a s nařízením Rady (Euratom) č. 1074/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF)⁽⁶⁾.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Přijetí rámcového programu

Víceletý rámcový program v oblasti jaderného výzkumu a odborné přípravy (dále jen „rámcový program“) se přijímá na období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013.

Článek 2

Cíle

1. Rámcový program sleduje obecné cíle uvedené v článku 1 a čl. 2 písm. a) Smlouvy se zvláštním ohledem na jadernou

⁽¹⁾ Úř. věst. L 358, 16.12.2006, s. 62.

⁽²⁾ Úř. věst. L 90, 30.3.2007, s. 58.

⁽³⁾ Úř. věst. C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 136, 31.5.1999, s. 8.

bezpečnost, zabezpečení a radiační ochranu a současně přispívá k vytváření Unie inovací, přičemž vychází z Evropského výzkumného prostoru.

2. Rámcový program zahrnuje výzkum Společenství, technologický rozvoj, mezinárodní spolupráci, šíření technických informací, činnosti směřující k využití a odbornou přípravu, jež budou stanoveny ve dvou zvláštních programech.

3. První zvláštní program zahrnuje tyto nepřímé akce:

a) výzkum v oblasti energie z jaderné syntézy, jehož cílem je vývoj technologie pro zdroj energie, který by byl bezpečný, udržitelný, šetrný k životnímu prostředí a hospodářsky životaschopný;

b) jaderné štěpení, bezpečnost a radiační ochranu, jejichž cílem je posílit bezpečnost jaderného štěpení a dalšího využití radiace v průmyslu, v lékařství a při zlepšování nakládání s radioaktivním odpadem.

4. Druhý zvláštní program zahrnuje činnosti přímého výzkumu Společného výzkumného střediska (JRC) v oblasti nakládání s jaderným odpadem, environmentálního dopadu, jaderné bezpečnosti a jaderného zabezpečení.

5. Cíle a obecné charakteristiky těchto zvláštních programů jsou uvedeny v příloze I.

Článek 3

Maximální částka a podíly přidělené jednotlivým zvláštním programům

Maximální částka na provádění rámcového programu je 2 560 270 000 EUR. Tato částka se rozdělí takto:

a) na zvláštní program uvedený v čl. 2 odst. 3, který bude proveden prostřednictvím nepřímých akcí:

— výzkum v oblasti energie z jaderné syntézy 2 208 809 000 EUR ⁽¹⁾,

— jaderné štěpení, bezpečnost a radiační ochrana 118 245 000 EUR;

b) na zvláštní program, který bude proveden prostřednictvím přímých akcí:

— činnosti JRC v oblasti jaderné energie 233 216 000 EUR.

Podrobná pravidla finanční účasti Společenství v rámcovém programu (2012–2013) jsou stanovena v příloze II.

Článek 4

Ochrana finančních zájmů Unie

Pokud jde o akce Unie financované podle tohoto rozhodnutí, použije se nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95 a nařízení (ES, Euratom) č. 2185/96 při jakémkoli porušení právního předpisu Unie, včetně nesplnění smluvní povinnosti podle rámcového programu, vyplývajícího z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v jehož důsledku je nebo by mohl být z důvodů neoprávněné výdajové položky poškozen souhrnný rozpočet Unie nebo rozpočty Unii spravované.

Článek 5

Základní etické zásady

Veškeré výzkumné činnosti podle rámcového programu jsou prováděny v souladu se základními etickými zásadami.

Článek 6

Sledování, hodnocení a přezkum

1. Komise nepřetržitě a systematicky sleduje provádění rámcového programu a jeho zvláštních programů a pravidelně podává zprávy a informuje o výsledcích. Na počátku roku 2013 bude Radě předložena zvláštní zpráva o sledování věnovaná provádění činností rámcového programu souvisejících s jadernou bezpečností a jaderným zabezpečením.

2. Po skončení rámcového programu provede Komise do 31. prosince 2015 externí hodnocení, v němž nezávislí odborníci posoudí odůvodnění, provádění a dosažené výsledky programu. Komise sdělí závěry tohoto hodnocení, společně s vlastními připomínkami, Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů.

Článek 7

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost třetím dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

V Bruselu dne 19. prosince 2011.

Za Radu

předseda

M. KOROLEC

⁽¹⁾ V rámci této celkové částky budou vyhrazeny dostatečné finanční prostředky na činnosti jiné než související s výstavbou reaktoru ITER podle přílohy I.

PŘÍLOHA I

VĚDECKÉ A TECHNICKÉ CÍLE, TÉMATA A ČINNOSTI

ÚVOD

Rámcový program je rozdělen do dvou částí, které odpovídají „nepřímým“ akcím týkajícím se výzkumu v oblasti energie z jaderné syntézy a jaderného štěpení a radiační ochrany a „přímým“ výzkumným činnostem JRC.

I.A VÝZKUM ENERGIE Z JADERNÉ SYNTÉZY

Cíl

Rozvoj znalostní základny pro projekt ITER a jeho uskutečnění je hlavním krokem k vytvoření prototypu reaktorů pro elektrárny, které jsou bezpečné, udržitelné, šetrné k životnímu prostředí a hospodářsky životaschopné.

Odůvodnění

Jaderná syntéza by za několik desetiletí mohla zásadním způsobem přispět k dosažení udržitelného a bezpečného zásobování Unie energií. Její úspěšný rozvoj by poskytl energii, která je bezpečná, udržitelná a šetrná k životnímu prostředí. Dlouhodobým cílem evropského výzkumu jaderné syntézy, který zahrnuje všechny činnosti týkající se jaderné syntézy v členských státech a přidružených třetích zemích, je společné vytvoření prototypu reaktorů pro elektrárny, které budou tyto požadavky splňovat a budou hospodářsky životaschopné.

Hlavní prioritou strategie pro dosažení dlouhodobého cíle je výstavba reaktoru ITER (významného experimentálního zařízení, které bude demonstrovat vědeckou a technickou proveditelnost získávání energie z jaderné syntézy) a poté výstavba demonstrační elektrárny založené na jaderné syntéze (DEMO). Výstavbu reaktoru ITER bude doprovázet program zaměřený na podporu výzkumu a vývoje pro ITER a omezené činnosti v oblasti technologií a fyziky, které jsou pro projekt DEMO potřebné.

Globální rozměr výzkumu a vývoje v oblasti jaderné syntézy je zakotven v Dohodě ze dne 21. listopadu 2006 o založení Mezinárodní organizace energie z jaderné syntézy ITER pro společnou realizaci projektu ITER a Dohodě mezi vládou Japonska a Společenstvím o společném provádění činností v rámci širšího přístupu v oblasti výzkumu energie z jaderné syntézy ⁽¹⁾.

Mezinárodní spolupráce je rovněž uskutečňována na základě osmi platných dvoustranných dohod o spolupráci v oblasti jaderné syntézy, které Společenství uzavřelo se třetími zeměmi.

Činnosti

1. Realizace projektu ITER

Tento úkol zahrnuje činnosti směřující ke společné realizaci projektu ITER, zejména pokud jde o řízení mezinárodní organizace ITER a společného evropského podniku pro ITER, řízení a nábor zaměstnanců, všeobecnou technickou a administrativní podporu, výstavbu vybavení a zařízení a podporu projektu během výstavby.

2. Výzkum a vývoj při přípravě na provoz reaktoru ITER

Program zaměřený na fyziku a technologii bude využívat společný evropský tokamak (JET) a další zařízení pro magnetické udržení, jež jsou pro ITER důležitá. V jeho rámci budou posouzeny konkrétní klíčové technologie ITER, konsolidovány možnosti projektu ITER a připraven provoz reaktoru ITER.

3. Omezené technologické činnosti při přípravě projektu DEMO

Budou dále vyvíjeny materiály a klíčové technologie pro jadernou syntézu a bude pokračovat činnost skupiny připravující výstavbu mezinárodního zařízení na ozařování materiálů pro jadernou syntézu (IFMIF).

4. Výzkumné a vývojové činnosti v dlouhodobějším horizontu

Budou prováděny omezené činnosti v oblasti zdokonalených koncepcí systémů pro magnetické udržení (zaměřených na přípravu provozu stelarátoru W7-X) a teoretická činnost a modelování zaměřené na souhrnné pochopení chování fúzního plazmatu.

5. Lidské zdroje, vzdělávání a odborná příprava

S ohledem na okamžité a střednědobé potřeby projektu ITER a další rozvoj jaderné syntézy budou vyvíjeny iniciativy zaměřené na odbornou přípravu „generace ITER“ z hlediska objemu lidských zdrojů, škály odborných znalostí a odborné přípravy a zkušeností na vysoké úrovni.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 246, 21.9.2007, s. 34.

6. Infrastruktura

ITER bude představovat novou výzkumnou infrastrukturu s výrazným evropským rozměrem.

7. Průmysl a přenos technologií

V zájmu urychleného přenosu inovací plynoucích z projektu ITER do evropského průmyslu je zapotřebí nových organizačních struktur. Tento úkol připadne průmyslovému inovačnímu fóru pro jadernou syntézu, jež vypracuje plán v oblasti technologie jaderné syntézy a iniciativy rozvoje lidských zdrojů, a to s důrazem na inovace a potenciál pro tvorbu nových produktů a poskytování nových služeb.

I.B JADERNÉ ŠTĚPENÍ, BEZPEČNOST A RADIAČNÍ OCHRANA

Cíl

Vytvoření solidní vědecké a technické základny s cílem urychlit praktický vývoj prostředků pro bezpečnější nakládání s radioaktivním odpadem s dlouhým poločasem rozpadu a zároveň především posílit bezpečnost⁽¹⁾ a současně přispět k účinnějšímu využívání zdrojů a k nákladové efektivnosti jaderné energie a zajistit důkladný a sociálně přijatelný systém ochrany člověka a životního prostředí před vlivy ionizujícího záření.

Odůvodnění

Jaderná energie je součástí diskuse o boji proti změně klimatu a snížení závislosti Evropy na dovozu energie. V širším kontextu úsilí o nalezení udržitelné skladby zdrojů energie pro budoucnost bude rámcový program prostřednictvím svých výzkumných činností rovněž přispívat k diskusi o přínosech a omezeních energie získané jaderným štěpením pro nízkouhlíkové hospodářství. Zajištěním ještě vyšší úrovně bezpečnosti by pokročilejší jaderné technologie mohly rovněž nabídnout perspektivu významného zlepšení účinnosti a využívání zdrojů a produkce menšího množství odpadu než současné technologie. Hlediskům jaderné bezpečnosti bude věnována nejvyšší možná pozornost.

Stále je třeba vyvíjet úsilí, aby byla i nadále zajištěna až dosud vynikající úroveň jaderné bezpečnosti ve Společenství, přičemž prioritní oblastí zůstává zlepšení radiační ochrany. Mezi klíčové otázky patří provozní bezpečnost reaktorů a nakládání s odpadem s dlouhým poločasem rozpadu, přičemž oba aspekty se nepřetržitě řeší na technické úrovni, je však zapotřebí rovněž společné politické a společenské angažovanosti. Při využití záření v průmyslu i v lékařství je vždy hlavní zásadou ochrana člověka a životního prostředí. Všechny tematické oblasti, jimiž je třeba se zde zabývat, charakterizuje prvořadý zájem o zajištění vysoké úrovně bezpečnosti.

Po zahájení sedmého rámcového programu Euratomu se přistoupilo k realizaci tří hlavních evropských iniciativ pro spolupráci v oblasti jaderné vědy a technologie. Jedná se o technologickou platformu pro udržitelnou jadernou energii (SNETP), technologickou platformu pro provádění geologického ukládání (IGDTP) a multidisciplinární evropskou iniciativu pro nízké dávky (MELODI). Činnosti prováděné v rámci iniciativ SNETP a IGDTP velice těsně korespondují s prioritami strategického plánu pro energetické technologie a základní skupina organizací SNETP odpovídá za provádění evropské průmyslové iniciativy pro udržitelné jaderné štěpení (ESNII). Tyto iniciativy zahrnují činnosti spadající do rámcového programu, zejména pokud jde o jadernou bezpečnost.

Interakce mezi iniciativami SNETP, IGDTP a MELODI a jinými fóry zainteresovaných subjektů existujícími na úrovni Unie, jako je Evropské jaderné fórum (ENEF) a Skupina evropských dozorních orgánů pro jadernou bezpečnost (ENSREG), se zvyšuje a bude případně usilováno o další součinnost prostřednictvím činností rámcového programu, přičemž je však třeba poukázat na to, že vývoj průmyslových produktů a služeb by měl být financován průmyslovým odvětvím.

Rámcový program je charakterizován především zájmem o zajištění vysoké úrovně bezpečnosti, a to rovněž s ohledem na mezinárodní kontext. Program bude rovněž i nadále podporovat iniciativy, jejichž cílem je zajistit, aby zařízení, odborná příprava a vzdělávací příležitosti i nadále odpovídaly současnému zaměření vnitrostátních programů a nejlepším zájmům Unie jako celku, a to zejména pokud jde o jadernou bezpečnost a radiační ochranu. Tento přístup především zajistí, že bude zachována odpovídající bezpečnostní kultura.

Činnosti

1. Nakládání s konečným radioaktivním odpadem

Prakticky zaměřené výzkumné činnosti týkající se zbývajících klíčových aspektů hloubkového geologického ukládání vyhořelého paliva a radioaktivního paliva s dlouhým poločasem rozpadu a případně demonstrace technologií a bezpečnosti a podpora vytváření společného evropského pojetí hlavních otázek týkajících se nakládání s odpadem od jeho vzniku až po likvidaci.

⁽¹⁾ Všechny výzkumné činnosti v oblasti jaderného zabezpečení spadají pod oddíl II „Činnosti Společného výzkumného střediska (JRC) v oblasti jaderné energie“.

2. Reaktorové systémy

Výzkum za účelem podpory bezpečného provozu všech relevantních reaktorových systémů (včetně zařízení palivového cyklu), jež se v Evropě používají nebo těch typů reaktorů, které se mohou v budoucnu používat, a to v míře nezbytné k tomu, aby se v Evropě udržely široké odborné znalosti týkající se jaderné bezpečnosti, včetně všech aspektů palivového cyklu, jako například oddělování a transmutace, s výhradním zaměřením na bezpečnostní hlediska. Doprovodná opatření s cílem přispět k diskusi o udržitelné skladbě zdrojů energie v Evropě.

3. Radiační ochrana

Výzkum zaměřený především na rizika vyplývající z vystavení nízkým dávkám záření, na lékařské využití a na zvládání mimořádných událostí s cílem poskytnout vědeckou základnu pro stabilní, nestranný a společensky přijatelný systém ochrany, přičemž bude zohledněn rovněž přínos využívání radiace v lékařství a průmyslu.

4. Infrastruktura

Podpora používání a trvalé dostupnosti klíčových výzkumných infrastruktur ve výše uvedených prioritních tematických oblastech.

5. Lidské zdroje a odborná příprava

Podpora udržení a dalšího rozvoje vědecké způsobilosti a kapacity lidských zdrojů s cílem v dlouhodobějším horizontu zajistit dostatek vhodně kvalifikovaných výzkumných pracovníků, inženýrů a zaměstnanců v jaderném odvětví.

II. ČINNOSTI SPOLEČNÉHO VÝZKUMNÉHO STŘEDISKA (JRC) V OBLASTI JADERNÉ ENERGIE

Cíl

Cílem zvláštního jaderného programu JRC je plnit povinnosti v oblasti výzkumu a vývoje vyplývající ze Smlouvy, se zvláštním důrazem na jadernou bezpečnost a radiační ochranu, a podporovat Komisi i členské státy v oblasti záruk a nešíření jaderných materiálů, nakládání s odpadem, bezpečnosti jaderných zařízení a jaderného palivového cyklu, radioaktivity v životním prostředí a radiační ochrany. JRC bude dále posilovat svou úlohu evropského styčného bodu pro šíření informací, odbornou přípravu a vzdělávání odborníků a mladých vědeckých pracovníků, zejména v oblastech jaderné bezpečnosti a zabezpečení a radiační ochrany.

Odůvodnění

Je zapotřebí rozvíjet znalosti, dovednosti a kompetence, jež zajistí nezbytné nezávislé a spolehlivé odborné znalosti odpovídající současnému stavu vědy, a to za účelem podpory politik Unie v oblastech bezpečnosti jaderných reaktorů a palivových cyklů, jaderných záruk a zabezpečení. Podpora politiky Unie orientovaná na potřeby zákazníka, jež je zdůrazněna v mandátu JRC, bude doplněna proaktivní rolí v rámci Evropského výzkumného prostoru při provádění vysoce kvalitních výzkumných činností v úzké spolupráci s průmyslem a jinými subjekty a při rozvíjení sítí s veřejnými a soukromými institucemi v členských státech.

Činnosti

1. Činnosti v oblasti nakládání s jaderným odpadem a dopadu na životní prostředí se zaměří na řešení nejistot a otevřených otázek v oblasti nakládání s odpadem za účelem nalezení účinných řešení pro nakládání s vysoce radioaktivním jaderným odpadem, a to na základě dvou hlavních možností (přímé ukládání nebo oddělování a transmutace). Dále budou vyvíjeny činnosti s cílem posílit pochopení a modelování fyzikálních, chemických a základních vlastností aktiniových materiálů a vývoj databáze s vysoce přesnými jadernými referenčními údaji pro aplikace v oblasti jaderné energie i jiných oblastech (např. v lékařství). Za účelem zvýšení úsilí v oblasti radiační ochrany budou dále vyvíjeny environmentální modely radioizotopového rozptylování společně s testy monitorujícími radioaktivitu v životním prostředí, a to s cílem podpořit harmonizaci vnitrostátních monitorovacích postupů a systémů.
2. Činnosti v oblasti jaderné bezpečnosti budou přispívat k provádění výzkumu bezpečnosti palivových cyklů, převážně se zaměřením na reaktorovou bezpečnost existujících reaktorů v Unii. Výzkum se bude rovněž zabývat bezpečností reaktorů nových inovativních designů, bezpečností a zárukami inovativních palivových cyklů, prodloužené doby spalování nebo nových typů paliva. Dále bude věnován rozvíjení bezpečnostních požadavků a pokročilých metod vyhodnocování u reaktorových systémů s významem pro jadernou bezpečnost v Evropě. Nadto bude JRC vystupovat v úloze integrujícího činitele a rozšiřovat výsledky výzkumu v této oblasti, a koordinovat tak evropský příspěvek k iniciativě v rámci mezinárodního výzkumného a vývojového fóra „IV. generace“. Dále bude poskytovat odborné poznatky týkající se jaderných incidentů a havárií.
3. Činnosti v oblasti jaderného zabezpečení budou zaměřeny na další podporu plnění závazků Společenství, zejména vývoj metod pro kontrolu zařízení palivového cyklu, provádění dodatečného protokolu, včetně odebírání vzorků ze životního prostředí a s tím spojených záruk, a prevenci zneužití jaderného a radioaktivního materiálu při nedovoleném obchodování s takovýmto materiálem, včetně jaderné forenzní vědy.

PŘÍLOHA II

REŽIMY FINANCOVÁNÍ

S výhradou pravidel pro účast stanovených pro provádění rámcového programu bude Společenství prostřednictvím celé řady režimů financování podporovat činnosti v oblasti výzkumu a technologického rozvoje, včetně demonstračních činností v rámci zvláštních programů. Tyto režimy se použijí, samostatně nebo v kombinaci, na financování různých kategorií akcí prováděných v celém rámcovém programu.

1. REŽIMY FINANCOVÁNÍ V OBLASTI ENERGIE Z JADERNÉ SYNTÉZY

Zvláštní povaha činností v oblasti výzkumu energie z jaderné syntézy vyžaduje specifická opatření. Finanční podpora bude poskytována pro činnosti prováděné na základě postupů stanovených:

- 1.1 ve smlouvách o přidružení mezi Komisí a členskými státy nebo plně přidruženými třetími zeměmi nebo mezi Komisí a subjekty ve členských státech nebo plně přidružených třetích zemích uzavřených za účelem provedení části programu Společenství pro výzkum energie z jaderné syntézy v souladu s článkem 10 Smlouvy;
- 1.2 v Evropské dohodě o rozvoji v oblasti jaderné syntézy (EFDA), mnohostranné dohodě, jež byla uzavřena mezi Komisí a organizacemi usazenými ve členských státech nebo přidružených třetích státech nebo jednajícími jejich jménem a jež stanoví mimo jiné rámec pro další výzkum technologie v oblasti jaderné syntézy v přidružených organizacích a v průmyslovém odvětví, využití zařízení JET a evropský podíl na mezinárodní spolupráci;
- 1.3 ve společném evropském podniku pro ITER, na základě článků 45 až 51 Smlouvy;
- 1.4 v mezinárodních dohodách mezi Společenstvím a třetími zeměmi, které se vztahují na činnosti v oblasti výzkumu a vývoje energie z jaderné syntézy, zejména v dohodě o projektu ITER a v dohodě o širším přístupu;
- 1.5 v jakékoli další mnohostranné dohodě uzavřené mezi Společenstvím a přidruženými organizacemi, zejména v dohodě o mobilitě zaměstnanců;
- 1.6 v akcích se sdílenými náklady, jejichž cílem je podporovat výzkum energie z jaderné syntézy a přispívat k němu společně se subjekty v členských státech nebo třetích zemích přidružených k rámcovému programu, s nimiž nebyla uzavřena smlouva o přidružení.

Vedle výše uvedených činností lze provádět akce na podporu a rozvoj lidských zdrojů, stipendií, integrovaných iniciativ v oblasti infrastruktur a dále rovněž akce zvláštní podpory, a to zejména s cílem koordinovat výzkum v oblasti energie z jaderné syntézy, provádět studie na podporu těchto činností, podporovat publikování, výměnu informací a odbornou přípravu se zaměřením na podporu přenosu technologií.

2. REŽIMY FINANCOVÁNÍ V JINÝCH OBLASTECH

Činnosti v jiných oblastech než v oblasti energie z jaderné syntézy prováděné v rámcovém programu budou financovány prostřednictvím řady režimů financování. Tyto režimy se použijí, samostatně nebo v kombinaci, na financování různých kategorií akcí prováděných v celém rámcovém programu.

Rozhodnutí o zvláštních programech, pracovních programech a výzvách k předkládání návrhů budou podle potřeby uvádět:

- typ(y) režimu (režimů) použitých pro financování různých kategorií akcí,
- kategorie účastníků (jako jsou výzkumné organizace, vysoké školy, průmyslové odvětví, orgány veřejné moci), pro něž mohou být tyto programy a výzvy přínosné,
- typy činností (výzkum, vývoj, demonstrace, odborná příprava, šíření informací, předávání znalostí a další související činnosti), které mohou být financovány.

Pokud lze použít různé režimy financování, mohou pracovní programy stanovit, který režim financování se má použít u tématu, jehož se výzva k předkládání návrhů týká.

Mezi režimy financování patří:

a) na podporu akcí, které jsou prováděny především na základě výzvy k předkládání návrhů:

1. Projekty založené na spolupráci

Podpora výzkumných projektů prováděných konsorcií s účastníky z různých zemí s cílem rozvíjet nové poznatky, nové technologie, produkty nebo společné zdroje pro výzkum. Velikost, oblast působnosti a vnitřní organizace projektů se může lišit podle jednotlivých oblastí a témat. Může se jednat o akce malého či středního rozsahu zaměřené na výzkum, ale i o rozsáhlejší integrující projekty, které pro dosažení definovaného cíle vyžadují značný objem zdrojů. Podpora odborné přípravy a profesního rozvoje výzkumných pracovníků bude zahrnuta do pracovních plánů projektů.

2. Síť excelence

Podpora společných výzkumných programů prováděných řadou výzkumných organizací integrujících své činnosti v dané oblasti a realizovaných výzkumnými týmy v rámci dlouhodobé spolupráce. Provádění těchto společných výzkumných programů bude vyžadovat formální závazek příslušných organizací. Podpora odborné přípravy a profesního rozvoje výzkumných pracovníků bude zahrnuta do pracovních plánů projektů.

3. Koordinační a podpůrné akce

Podpora činností, jejichž účelem je koordinace nebo podpora výzkumu (navazování kontaktů, výměny, nadnárodní přístup k výzkumným infrastrukturám, studie, konference, podíl na budování nových infrastruktur atd.) či prosazování rozvoje lidských zdrojů (např. navazování kontaktů a zavádění programů odborné přípravy). Tyto akce lze provádět rovněž jinými prostředky, než jsou výzvy k předkládání návrhů.

b) na podporu činností prováděných na základě rozhodnutí Rady založených na návrhu Komise bude Společenství poskytovat finanční podporu pro rozsáhlé iniciativy s různými zdroji financování:

— finanční příspěvek na realizaci společných podniků na základě postupů a ustanovení článků 45 až 51 Smlouvy,

— finanční příspěvek na rozvoj nových infrastruktur evropského zájmu.

Společenství bude realizovat režimy financování v souladu s nařízením Rady (Euratom) č. 139/2012 ze dne 19. prosince 2011, kterým se stanoví pravidla pro účast podniků, výzkumných středisek a vysokých škol na nepřímých akcích v rámci rámcového programu Evropského společenství pro atomovou energii a pravidla pro šíření výsledků výzkumu (2012–2013) ⁽¹⁾, pokud jde o pravidla účasti podniků, výzkumných středisek a vysokých škol, se souvisejícími nástroji státní podpory, zejména rámcem pro státní podporu na výzkum a vývoj, a s mezinárodními pravidly v této oblasti. V souladu s tímto mezinárodním rámcem bude třeba zvážit v jednotlivých případech rozsah a podobu finanční účasti, zejména budou-li k dispozici finanční prostředky z jiných zdrojů veřejného sektoru, včetně jiných zdrojů financování EU, jako je Evropská investiční banka.

Pro účastníky nepřímé akce prováděné v regionu zaostávajícím ve vývoji (v konvergenčních regionech podle článku 5 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti ⁽²⁾), včetně regionů způsobilých pro financování ze strukturálních fondů na základě cíle „Konvergence“ a regionů způsobilých pro financování z Fondu soudržnosti, a v nejvzdálenějších regionech) bude mobilizováno doplňkové financování ze strukturálních fondů, kdykoli to bude možné a vhodné.

3. PŘÍMÉ AKCE – SPOLEČNÉ VÝZKUMNÉ STŘEDISKO

Společenství pověří JRC provedením činností, které jsou označovány jako přímé akce v souladu s rozhodnutím Rady 2012/95/Euratom ze dne 19. prosince 2011 o zvláštním programu, který má provést Společné výzkumné středisko prostřednictvím přímých akcí a kterým se provádí rámcový program Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu v oblasti jaderné energie (2012–2013) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Viz strana 1 v tomto čísle Úředního věstníku.

⁽²⁾ Úř. věst. L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁽³⁾ Viz strana 40 v tomto čísle Úředního věstníku.